

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Inzenden scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.

Voorts heeft het College voor Examens (CvE) op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet CvE de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommiteerde toekomen.
- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Examens.

De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.

- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke gecommiteerde aanwijzen. De beoordeling van de derde gecommiteerde komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Examens van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
 - 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;

- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
 - 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
 - 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
 - 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
 - 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
 - 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.
- NB1 Het College voor Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.
- NB2 Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.
Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten.
Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht.
Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.
- NB3 Als het College voor Examens vaststelt dat een centraal examen een onvolkomenheid bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift.
Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk nadat de onvolkomenheid is vastgesteld via Examenblad.nl verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

NB

- a. Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.
 - b. Als de aanvulling niet is verwerkt in de naar Cito gezonden WOLF-scores, voert Cito dezelfde wijziging door die de correctoren op de verzamelstaat doorvoeren.
- Een onvolkomenheid kan ook op een tijdstip geconstateerd worden dat een aanvulling op het correctievoorschrift ook voor de tweede corrector te laat komt. In dat geval houdt het College voor Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 77 scorepunten worden behaald.

Voor dit examen is de volgende vakspecifieke regel vastgesteld:
Vakinhoudelijke argumenten moeten afkomstig zijn uit gezaghebbende, wetenschappelijke publicaties.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

De Republiek in een tijd van vorsten

1 maximumscore 2

De juiste volgorde is:
3, 2, 6, 4, 1, 5

Opmerking

Als door het wegstrepen van één foutief geplaatst nummer een verder juiste reeks ontstaat, wordt 1 scorepunt toegekend.

2 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

Door het grote/goed ontwikkelde internationale handelsnetwerk van Vlaanderen en Brabant werden nieuwe ideeën uit het buitenland bekend onder kooplieden en ambachtlieden (en vonden aanhang).

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

3 maximumscore 3

Kern van een juist antwoord is:

Eén van de onderstaande raden met uitleg:

- Raad van State: deze raad zorgde voor de uitvoering van de centralisatiepolitiek, want de raad adviseerde de landvoogd over het te voeren centrale beleid voor alle gewesten / vormde een overkoepelend centraal bestuursorgaan.
- Raad van Financiën: deze raad zorgde voor de uitvoering van de centralisatiepolitiek, want de raad hield toezicht op rekenkamers van de afzonderlijke gewesten / inning van de beden uit de afzonderlijke gewesten / bracht eenheid in de belastingheffing voor alle gewesten.
- Geheime Raad: deze raad zorgde voor de uitvoering van de centralisatiepolitiek, want de raad was verantwoordelijk voor het opstellen/controleren van wetten en regels voor alle gewesten / had toezicht op de gewestelijke en plaatselijke instellingen / kondigde centrale regels af.

voor het noemen van een juiste raad	1
voor een juiste uitleg van de centralisatiefunctie van de genoemde raad	2

Opmerking

Voor het noemen van een juiste raad zonder uitleg wordt geen scorepunt toegekend.

4 maximumscore 3

Kern van een juist antwoord is:

• Uit (de aanbieding van) het Smeekschrift / de Beeldenstorm	1
• trekt Filips de conclusie dat de adel in de Nederlanden niet langer bereid is zijn godsdienstpolitiek uit te voeren / de orde te handhaven	1
• Omdat hij voor uitvoering van zijn beleid van hen afhankelijk is (vanwege hun rol in het bestuur), eist hij van hen een vernieuwing van hun eed / wil hij zich verzekeren van hun gehoorzaamheid	1

5 maximumscore 2

Kern van een juist antwoord is:

Het Habsburgse bewind/de landvoogdes schrijft Willem van Oranje veel invloed toe, want men meent dat als hij de eed aflegt, andere edelen dat ook zullen doen.

6 maximumscore 1

Kern van een juist antwoord is dat Willem van Oranje het niet eens was met het harde optreden / de onverdraagzame/intolerante opstelling van Filips tegen kettters.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

7 maximumscore 3

Kern van een juist antwoord is:

- Volgens Moryson weigert Elisabeth, omdat zij verwacht dat (als Engeland als gevolg hiervan in oorlog met Spanje zou raken) de kosten voor deze oorlog grotendeels voor rekening zullen komen van Engeland / de Nederlanders niet bereid zouden zijn de kosten van de oorlog te betalen 1
- Moryson vindt dit een wijs besluit, omdat de Nederlanders al eerder in opstand zijn gekomen tegen belastingheffing van een (buitenlandse) vorst / alleen belasting willen betalen als zij daar zelf toe besluiten 1
- Dit is een beperkte visie op de oorzaak van de Opstand, omdat het daarbij (onder andere) ook ging om de centralisatiepolitiek / de gewestelijke onafhankelijkheid / de handhaving van de privileges 1

Opmerking

Alleen als door het noemen van een andere oorzaak van de Opstand uitgelegd wordt dat zijn visie beperkt is, wordt 1 scorepunt toegekend.

8 maximumscore 2

Uit het antwoord moet blijken dat na de Val van Antwerpen/1585 een groot aantal kooplieden/ondernemers vanuit de Zuidelijke Nederlanden naar het noorden trok, waar zij met hun kennis/geld/netwerk de economie / de cultuur van de Republiek een enorme impuls gaven.

9 maximumscore 4

Uit het antwoord moet blijken dat in 1588:

- (op het terrein van de binnenlandse politiek) de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden tot stand kwam / de gewesten besloten zonder koning verder te gaan, waardoor de Opstand in een nieuwe fase kwam / de Republiek feitelijk ontstond 2
- (op het terrein van de buitenlandse politiek) de Armada werd verslagen waardoor de Spaanse dreiging werd afgewend / de verhouding met Engeland verstevigd werd, waardoor duidelijk werd dat de Opstand niet meer kon worden bedwongen door het Spaanse leger 2

Vraag	Antwoord	Scores
10	<p>maximumscore 3</p> <p>Kern van een juist antwoord is:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Volgens de maker van de prent is het vredesvoorstel van Spanje een list om opnieuw over de Nederlanden te heersen <p>Dit komt in de prent naar voren door:</p> <ul style="list-style-type: none"> • op de linkerhelft af te beelden hoe Spanje (als een draak) met tirannie over de Nederlanden heeft geheerst • op de rechterhelft af te beelden dat Spanje vrede aan komt bieden, maar uit de drakenstaart die onder de monnikspij uit komt blijkt dat Spanje opnieuw (als een draak) met tirannie over de Nederlanden wil heersen / de Spaanse intenties onveranderd zijn 	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>
11	<p>maximumscore 2</p> <p>Kern van een juist antwoord is:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Begin zeventiende eeuw was de Franse koning (Hendrik IV) een waardevol bondgenoot van de Republiek in de strijd tegen Spanje (de omdoping tot Koningsgracht vormde een eerbetoon aan hem) • Aan het einde van de zeventiende eeuw vormde (de expansiepolitiek van) de Franse koning (Lodewijk XIV) een bedreiging voor het voortbestaan van de Republiek (de naam terugveranderen in Singel was een gebaar van afwijzing van deze politiek) 	<p>1</p> <p>1</p>
12	<p>maximumscore 2</p> <p>Kern van een juist antwoord is:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een vrije toegang tot de Oostzee was van levensbelang, omdat daar het graan vandaan kwam waarmee de bevolking van de Republiek grotendeels werd gevoed / de handel met de Oostzee/de moedernegotie de basis vormde van de Hollandse welvaart/voedselvoorziening • De Republiek had de handen vrij, omdat het de tijd was van het Twaalfjarig Bestand (en er dus geen oorlog gevoerd hoefde te worden met Spanje) 	<p>1</p> <p>1</p>
13	<p>maximumscore 2</p> <p>Kern van een juist antwoord is:</p> <p>De Staten-Generaal namen deze maatregel omdat ze hoopten dat katholieke gebieden in het zuiden zich eerder zouden overgeven als zij wisten dat zij hun eigen godsdienst mochten blijven uitoefenen. Deze tactiek lijkt succesvol, want Frederik Hendrik (de Stedendwinger) nam hierna veel steden in het zuiden in.</p>	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

14 maximumscore 2

Kern van een juist antwoord is:

In dit reisverslag wordt de Republiek afgeschilderd als een broedplaats van allerlei (valse) religies waarmee Engeland zijn aanval op de Republiek (in 1672) kan rechtvaardigen.

15 maximumscore 2

De passende begrippen zijn:

4 (= Johan de Witt); 5 (= Lodewijk XIV); 7 (= Rampjaar)

indien drie begrippen juist	2
indien twee begrippen juist	1
indien minder dan twee begrippen juist	0

16 maximumscore 3

Kern van een juist antwoord is:

- Willem III wilde voorkomen dat de Spaanse Nederlanden in Franse handen kwamen, omdat dit een bedreiging zou vormen voor de Republiek / Frankrijk een directe buur zou worden 1
- Er is sprake van continuïteit, omdat Willems reactie paste bij zijn tegen Frankrijk gerichte coalitiepolitiek / de politiek die erop gericht was Franse expansie tegen te gaan 2

Opmerking

Alleen als aangegeven wordt dat er sprake is van continuïteit, worden scorepunten toegekend voor het tweede onderdeel van het antwoord.

De Verenigde Staten en hun federale overheid, 1865-1965

17 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is (twee van de volgende):

- Het veertiende amendement / het amendement dat gelijke behandeling voorschrijft, ongeacht kleur of ras, werd aangenomen.
- Er werd besloten tot de militaire bezetting van de zuidelijke staten (die het veertiende amendement weigerden te ratificeren).
- Het vijftiende amendement / het amendement dat het stemrecht van de zwarte burgers garandeert, werd aangenomen.

per juist besluit	1
-------------------	---

Vraag	Antwoord	Scores
18	<p>maximumscore 2</p> <p>Uit het antwoord moet blijken dat de bron aangeeft dat zwarten stemrecht hebben (waaruit blijkt dat een juridisch doel van de Reconstructie is verwezenlijkt), maar dat de Ku Klux Klan hen verhindert om te stemmen / dat zwarten uit angst voor geweld hun stem niet uitbrengen (waaruit blijkt dat de maatschappelijke verandering niet is bereikt).</p>	
19	<p>maximumscore 4</p> <p>Kern van een juist antwoord is:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="272 555 1326 824">• De brief is een geschikte illustratie bij de paragraaf over het ontstaan van de People's Party, want de klacht van de boer over wetgeving die monopolies bevoordeelt/de oproep tot wetgeving om grootgrondbezit te belasten past bij de onvrede op het platteland / de toegenomen maatschappelijke ongelijkheid tussen stad en platteland, die leidde tot de oprichting van de People's Party (die tegen monopolies/ schaalvergroting is) <li data-bbox="272 831 1326 1093">• De brief is een geschikte illustratie bij de paragraaf over de veranderende opvatting in de Verenigde Staten rond 1890 over de rol van de overheid, want de boer richt zich met zijn klacht tot een overheidscommissie, wat past bij de nieuwe opvatting dat de overheid een taak heeft in het bestrijden van de uitwassen van het kapitalisme / want de boer pleit voor een speciale belasting, waardoor de overheid meer kan doen op het gebied van het onderwijs 	<p>2</p> <p>2</p>
20	<p>maximumscore 3</p> <p>Kern van een juist antwoord is:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="272 1214 1326 1285">• De Spaans-Amerikaanse oorlog van 1898 was een keerpunt in het Amerikaanse buitenlandse beleid <li data-bbox="272 1292 1326 1397">• Vanaf 1898 gingen de Verenigde Staten een meer imperialistische koers varen / gaven de Verenigde Staten de politiek van isolationisme/neutraliteit op <li data-bbox="272 1404 1326 1554">• Een gebeurtenis waaruit blijkt dat het buitenlandse beleid al vanaf het midden van de negentiende eeuw veranderde, is bijvoorbeeld de opening van Japan in 1853 / de vlootwet van 1883 / het aannemen van de <i>Open Door Policy</i> 	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>
21	<p>maximumscore 2</p> <p>De juiste combinaties zijn: a-2; b-5; c-1; d-4 (3 blijft over)</p> <p>indien vier combinaties juist</p> <p>indien drie of twee combinaties juist</p> <p>indien minder dan twee combinaties juist</p>	<p>2</p> <p>1</p> <p>0</p>

Vraag	Antwoord	Scores
22	<p>maximumscore 4</p> <p>Kern van een juist antwoord is:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Garvey kreeg in 1923 geen steun van de NAACP, omdat hij de zwarte bevolking wilde emanciperen door te emigreren, terwijl de NAACP streefde naar verbetering van de rechten van de zwarte bevolking in de Verenigde Staten • Malcolm X zag in de ideeën van Garvey een inspiratiebron voor de radicale zwarte beweging, omdat Garvey vond dat de zwarte bevolking in de Verenigde Staten geen toekomst had / altijd gezien zou worden als minderwaardig, wat past bij de opvattingen van de radicale zwarte beweging 	<p>2</p> <p>2</p>
23	<p>maximumscore 2</p> <p>Uit het antwoord moet blijken dat de verschuiving van de politieke voorkeur van de zwarte bevolking:</p> <ul style="list-style-type: none"> • verklaarbaar is vanuit het sociaaleconomisch beleid van president Roosevelt, omdat de zwarte bevolking profiteerde van zijn <i>New Deal</i>-wetgeving (wat bijgedragen kan hebben aan de verschuiving) • niet verklaarbaar is vanuit zijn Burgerrechtenbeleid, omdat president Roosevelt (uit angst de stemmen van de witte bevolking te verliezen) op dat gebied weinig veranderingen heeft doorgevoerd (zodat zijn Burgerrechtenbeleid niet de oorzaak van de verschuiving zal zijn) 	<p>1</p> <p>1</p>
24	<p>maximumscore 2</p> <p>Kern van een juist antwoord is:</p> <p>Uit de wijze waarop de armoede op het platteland in beeld wordt gebracht (door de tegenstelling tussen het luxueuze leven dat is afgebeeld op het aanplakbord en de armoede eronder) valt af te leiden dat de Farm Security Administration zich bezighoudt met het bestrijden van de armoede op het platteland / het vergroten van draagvlak voor de <i>New Deal</i>.</p>	
25	<p>maximumscore 4</p> <p>Kern van een juist antwoord is dat de foto bruikbaar is voor beide campagnes, omdat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de afbeelding van de gezinnen die in armoede leven kan worden gebruikt in de campagne van president Roosevelt om over te brengen dat de ongelijke verdeling van de welvaart vraagt om een actief beleid van de federale overheid, waarvoor het beleid van president Roosevelt / de <i>New Deal</i> moet worden voortgezet • de afbeelding van de gezinnen die in armoede leven kan worden gebruikt in de campagne van de Republikeinse kandidaat om over te brengen dat acht jaar <i>New Deal</i> geen verbetering heeft opgeleverd / dat de <i>New Deal</i> is mislukt, zodat er een einde moet komen aan de regering van president Roosevelt / er een andere politieke koers moet komen 	<p>2</p> <p>2</p>

Vraag	Antwoord	Scores
26	<p>maximumscore 4</p> <p>Voorbeeld van een juist antwoord is:</p> <ul style="list-style-type: none"> Herblock laat hier zien dat de grote angst voor het communisme die het McCarthyisme oproept, sterk overdreven is door het weergeven van de paniek bij de man / de emmer water / de titel "Brand!" / het woord "hysterie" Herblock laat hier zien dat het McCarthyisme een gevaar is voor de vrijheid / de democratie / de rechten van de Amerikaanse samenleving door het dreigende doven van de vlam van het Vrijheidsbeeld (dat symbool staat voor vrijheid) 	<p>2</p> <p>2</p>
27	<p>maximumscore 2</p> <p>De juiste volgorde is: 6, 4, 1, 3, 2, 5</p> <p><i>Opmerking</i> <i>Als door het wegstrepen van één foutief geplaatst nummer een verder juiste reeks ontstaat, wordt 1 scorepunt toegekend.</i></p>	
28	<p>maximumscore 2</p> <p>Uit het antwoord moet blijken dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> het Hooggerechtshof besloot dat segregatie in het onderwijs niet langer rechtsgeldig was wat spanningen opleverde tussen de federale regering en sommige (zuidelijke) deelstaatregeringen, omdat de federale overheid op grond van dit besluit de segregatie in de Zuidelijke staten wilde opheffen / de deelstaatregeringen (die voorstander waren van segregatie) bestreden dat de federale overheid daarvoor de bevoegdheid bezat 	<p>1</p> <p>1</p>
29	<p>maximumscore 4</p> <p>Kern van een juist antwoord is:</p> <p>Bij bewering 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> Deze bron is kenmerkend voor de politieke idealen van president Kennedy, omdat het Vredeskorps past bij president Kennedy's streven om de armoede in de wereld te bestrijden / de nieuwe doelen van president Kennedy met de <i>New Frontier</i> <p>Bij bewering 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> Deze bron geeft (mogelijk) een eenzijdig beeld van het Vredeskorps door de achtergrond van de auteur, omdat Jules Delambre door zijn betrokkenheid bij het Vredeskorps de resultaten ervan kan hebben overschat / zijn herinneringen veertig jaar later vertelt en mogelijk een te rooskleurig beeld geeft van het Vredeskorps 	<p>2</p> <p>2</p>

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

30 maximumscore 2

Kern van een juist antwoord is:

Het verband tussen het ruimtevaartprogramma en het buitenlandse beleid van Kennedy is dat de Verenigde Staten zich op ruimtevaartgebied geen (technologische) achterstand konden veroorloven op de Sovjet-Unie (vanwege de wedijver tijdens de Koude Oorlog).

5 Inzenden scores

Verwerk de scores van alle kandidaten per examinator in het programma WOLF. Zend de gegevens uiterlijk op 20 juni naar Cito.

6 Bronvermeldingen

- bron 1 ontleend aan: G. Groen van Prinsterer (ed.), Archives ou correspondance inédite de la maison d'Orange-Nassau (première série), deel 3, Leiden 1837, pag. 43-45.
- bron 2 ontleend aan: An Itinerary written by Fynes Moryson, Volume 4, London 1617, pag. 458-459.
- bron 3 www.GeheugenvanNederland.nl, Allegorie op de bedrieglijke vredesvoorstellen van Spanje, 1598.
- bron 4 ontleend aan: Owen Felltham, A Brief Character of the Low Countries, London 1699, pag. 8.
- bron 5 ontleend aan: P.D. Escott en D.R. Goldfield, Major Problems in the History of the American South, Volume II, The New South, Lexington 1990, pag. 44-45.
- bron 6 ontleend aan: P.D. Escott en D.R. Goldfield, Major Problems in the History of the American South. Volume II, The New South, Lexington 1990, pag. 133.
- bron 7 G. Mora and B.W. Brannan, FSA, The American Vision, New York 2006, pag. 30.
- bron 8 H. Johnson en H. Katz, Herblock, The Life and Work of the great political Cartoonist, New York 2009, pag. 115.
- bron 9 ontleend aan: www.kentuckyoralhistory.org/interviews/24057